

Er referens
ÅLR 2024/6243
Lotta Wickström

Kontaktperson
Jonna Varsa, barnkonventionsansvarig
Lotta Angergård, verksamhetsledare

Ärende: **Remissvar gällande ändring av tobakslagen**

Rädda Barnen är en partipolitiskt och religiöst obunden barnrättsorganisation som har barnkonventionen som grund i allt vårt arbete. Vårt uppdrag vid yttranden och i remissvar är att sätta fokus på barn och barns rättigheter, vilket enligt barnkonventionen är alla under 18 år.

Rädda Barnen vill tacka för möjligheten att avge ett remissvar.

Sammanfattning av de centrala förslagen i Rädda Barnens remissvar

- Rädda Barnen uppmanar landskapsregeringen att undersöka möjligheten att förbjuda rökning i privata bilar när ett barn är närvarande oavsett ålder.
- Rädda Barnen uppmanar landskapsregeringen att även Åland förbjuder användningen av rökfria nikotin- och tobaksprodukter i utrymmen som är avsedda för barn och unga (vilket görs i riket).
- Rädda Barnen ser det ytterst problematiskt att tillåta smaker i nikotinpåsar som redan konstaterats vara lockande i synnerhet för ungdomar, så som mentol och mint, och föreslår att alla smakämnen som gör nikotinpåsar mer lockande förbjuds.
- Rädda Barnen rekommenderar starkt att landskapsregeringen överväger lägre tillåten nikotinmängd i nikotinpåsar, alternativt förbjuda dem helt.

Barns rätt till bästa möjliga hälsa

Enligt barnkonventionen har alla barn rätt till bästa möjliga hälsa (artikel 24). Enligt FN:s barnrättskommitté betyder det bl.a. att staterna bör skydda barn från tobak och andra substanser som är skadliga för barns hälsa, utöka insamlandet av relevant evidens och vidta lämpliga åtgärder för att minska bruket av tobaksprodukter bland barn.¹ För att säkra ungdomars rätt till hälsa bör staterna ombesörja prevention, skademinimering och beroendevård, utan diskriminering och med tillräckliga budgetmedel.²

¹ Punkt 65, [Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 15 \(2013\) om Barnets rätt till bästa uppnåeliga hälsa \(art. 24\)](#)

² Punkt 64, [Barnrättskommitténs allmänna kommentar nr 20 \(2016\)](#) om genomförandet av barnets rättigheter under ungdomsåren

År 2023 gav FN:s barnrättskommitté sina rekommendationer till Åland och Finland om hur arbetet för att leva upp till barnkonventionen behöver förbättras.

Barnrättskommittén rekommenderar att Finland och Åland stärker ansträngningar för att förebygga och adressera förekomsten av drog, alkohol och tobaksanvändning bland ungdomar, särskilt i skolorna, och säkerställer tidig identifiering och adekvat remiss för ungdomar som behöver behandling.³

Ungdomars åsikter gällande rätten att skyddas från tobak och relaterade produkter

Rädda Barnen har vid olika tillfällen diskuterat ungas åsikter gällande rätten att skyddas från tobak, senast i mars 2024 med 50 ungdomar i åldern 13–17 år.⁴ Det bör noteras att vi inte särskilt diskuterat aktuella lagförslagets ändringsförslag och bl.a. nikotinpåsar med ungdomar. Därför är det ytterst viktigt att ÅLR säkerställer att ungdomars åsikter om de föreslagna ändringarna samt hur vi kan "begränsa det för hälsan skadliga bruket av tobaksprodukter och relaterade produkter" bland unga hörs och beaktas i lagstiftnings- och annat ANDTS-arbete.

Ungdomar som Rädda Barnen har diskuterat med tycker att Åland behöver bli mycket bättre på att skydda ungdomar från tobak, alkohol och droger. Många lyfter fram att det är lätt att få tag på tobak på Åland och att bl.a. köper vuxna ut det åt barnen. Ungdomar vill få mer information om hur man anmäler de som köper ut till minderåriga och vad man ska göra vid den situationen. De vill också att vuxna ska undersöka mer varifrån ungdomar får tag på tobak och försöker stoppa det. Unga har önskat att butikspersonal ska vara mer strikt med ID när folk köper tobak. Även höjda skatter på skadliga produkter har efterfrågats.

Ungdomar berättar också att vuxna inte alltid reagerar om de ser en minderårig att röka eller snusa. De önskar att lärare och andra vuxna som ser en ungdom använda tobak, alkohol eller droger ska reagera och kontakta personens föräldrar direkt. Åland ska se till att alla barn har en vuxen (förälder eller någon annan) som kan hjälpa och stödja barnet i frågor gällande alkohol, tobak och droger. Många lyfter fram att barn och ungdomar får information i skolan om att det är dåligt med droger, tobak och alkohol, men att det inte räcker för att få ungdomar att avstå från användningen. Ungdomarna uttrycker ett behov av mer information och diskussioner om hur man skyddar sig mot gruppträck, eftersom det gör det svårt att säga nej. Ingen vill hamna utanför gruppen. För många känns det också svårt att berätta till någon vuxen för då kan man bli kallad "snitch" eller själv bli mobbad.

Ungdomar har också lyft fram förebyggande åtgärder som skulle bidra till att man inte börjar röka. Åland ska se till att alla kan ha sportaktiviteter på fritiden för att förebygga att man röker (man märker hur tobak påverkar andning och vill inte hålla på med sånt). De vill också påminna att många ungdomar gör dåliga saker för att de mår dåligt. Vuxna ska ta reda på grundorsakerna och säkerställa att alla barn snabbt får tillgång till hjälp för att må bra.

³ Punkt 33 c. [Concluding observations on the combined fifth and sixth periodic reports of Finland](#)

⁴ <https://raddabarnen.ax/radda-barnen-diskuterade-halsa-och-valmaende-med-50-st-ungdomar-pa-aland/>

Tobakslagens syfte

Syftet med den åländska tobakslagen är att ”begränsa det för hälsan skadliga bruket av tobaksprodukter och relaterade produkter samt att minska de skadeverkningar bruket orsakar, och samtidigt öka trivseln och välbefinnandet för de som inte nyttjar tobaksprodukter och relaterade produkter.” Det åländska syftet skiljer sig alltså från Finlands tobakslag där syftet är att ”användningen av tobaksprodukter och andra nikotinhaltiga produkter som innehåller för människor giftiga ämnen och orsakar beroende ska upphöra.”

Rädda Barnen rekommenderar att den åländska tobakslagens syfte uppdateras så att det överensstämmer med ANDTS-programmets långsiktiga mål om ett rökfritt Åland år 2030 och ett tobaksfritt Åland år 2040. Med tanke på nikotinens skadeeffekter som nämns i Folkhälsostrategin (se kapitel 3.4.5)⁵ rekommenderar vi ytterligare att ANDTS-programmets mål uppdateras och ett nikotinfritt Åland tilläggs.

Det framkommer inte i lagförslaget ifall den möjliga nya åtgärd som nämns i Folkhälsostrategin ”Totalförbud mot försäljning av röktaobak eller all tobaksförsäljning” (se kapitel 3.4.4.) har övervägts, även om lagförslaget börjar med att konstatera att ”Tobak är en av de mest hälsofarliga produkterna för människan.”

Förbud mot rökning i bilar

Vi noterar att landskapsregeringen följer rikets exempel med ett förslag som beaktar grundlagsutskottets synpunkter. Grundlagsutskottet har konstaterat att ett förbud mot rökning i privata bilar som ska vara förenad med inspektionsrätten och straffrättslig påföljd då passagerare upp till 18 år finns med i bilen inskränker på de personliga fri- och rättigheterna i sådan utsträckning att den inte kunde införas i lagstiftningen. Därför föreslås det också på Åland att rökning ska vara förbjuden i privata bilar då en person som är under 15 år vistas i den, men bestämmelsen medför ingen inspektionsrätt och ingen straffpåföljd.

I lagförslaget saknas information ifall landskapsregeringen har övervägt eller undersökt möjligheten att skydda *alla* barn, dvs *alla minderåriga under 18* år från passiv rök i bilar. I finska regeringens proposition nämns att enligt grundlagsutskottets utlåtande ”avviker behovet av skydd när det gäller 15–17-åringar i detta avseende avsevärt från behovet att skydda spädbarn och andra små barn. Med tanke på proportionaliteten vore det motiverat att använda lagstiftningen endast till den del barnet ännu inte de facto fattar beslut som gäller hans eller hennes hälsa och på grund av sin ålder inte kan försvara sin hälsa. Förbudet mot rökning i ett kommunikationsmedel som är i privat bruk är proportionerligt då de som ska skyddas begränsas till barn under 15 år.”

Rädda Barnen vill påminna om att särskilt på Åland där kollektivtrafiken är begränsad finns det många 15–17 åringar som inte har andra möjligheter att ta sig runt än att

⁵ ”Nikotin är kraftigt beroendeframkallande. Hos en del personer sker utvecklingen av ett nikotinberoende mycket snabbt. Hjärnan hos barn och ungdomar är särskilt känslig för nikotinets beroendeframkallande egenskaper. Nikotin kan orsaka akut förgiftning, särskilt vid förtäring. En dos på omkring 0,5-1 mg per kg kroppsvikt är dödlig för människor. Barn är därför särskilt känsliga. (...) Nikotin kan ge negativa effekter på bland annat hjärta och kärl och kan orsaka graviditetskomplikationer.”

resa i bilen med vuxna. Därför har inte alla ungdomar de facto möjlighet att bestämma att de inte åker med om vuxna röker i bilen. **Rädda Barnen vill lyfta fram** att 18 års åldersgräns skulle tydligt beakta att alla under 18 år är barn enligt barnkonventionen, också 15–17 åringar, och har samma rätt till bästa möjliga hälsa där det hör att inte exponeras för tobaksrök på platser där barnet vistas.

Det bör noteras att bl.a. Institutet för hälsa och välfärd THL, Finlands barnombudsman, Centraförbundet för barnskydd rf, och Finlands Hjärtförbund rf ansåg att det borde vara förbjudet att röka i ett kommunikationsmedel också när en person i åldern 15–17 år vistas i det.⁶

I finska regeringens proposition konstateras att *"Brott mot förbudet (att röka i privata bilar då barn under 15 år finns där) kan observeras t.ex. på ett daghem, där man vid behov kan anmäla saken till den kommunala barnskyddsmyndigheten. Det primära sättet att ingripa är att diskutera med föräldrarna och erbjuda annat barnskyddsstöd (...). Om stödåtgärderna inom barnskyddet inte är tillräckliga kan barnskyddsmyndigheten anmäla saken till den kommunala myndighet som avses i tobakslagen. Myndigheten kan i första hand påtala att verksamheten strider mot tobakslagen och även hänvisa till att rökförbudet kan förenas med vite. Tillsynen över det föreslagna rökförbudet hör enligt förslaget således inte till kärnuppgifterna i kommunens tobakstillsyn, men den stöder kommunernas barnskyddsuppgift."*⁷ **Rädda Barnen undrar** hur informations spridning och tillsynen är planerad för Åland?

Bostadssammanslutningar

Rädda Barnen stödjer landskapsregeringens förslag att förbjuda tobaksrökning i lokaler i bostadssammanslutningar som är gemensamma eller avsedda för allmänheten, att bostadssammanslutning har möjlighet att förbjuda tobaksrökning på sammanslutningens gemensamma utomhusområden och att en bostadssammanslutning ska kunna ansöka vid behov om att Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) ska utfärda rökförbud på balkongerna till lägenheterna i bostadssammanslutningens byggnad, på utomhusområden som används av lägenheterna samt inne i lägenheterna.

Rädda Barnen önskar att det tydliggörs vilken aktör på Åland kommer att ha informationsansvar gällande bl.a. rätten att ansöka att ÅMHM ska utfärda rökförbud och på vilket sätt informationen kommer att spridas så att det säkerställs att alla bostadssammanslutningar får informationen.

Förbud mot rökning på allmänna utomhuslekplatser, allmänna badstränder och utomhusområden för idrottsutövning

Rädda Barnen stödjer landskapsregeringens förslag att förbjuda all slags tobak och relaterade produkter (inkl. elektroniska cigaretter) på utomhuslekplatser och allmänna badstränder och områden för idrottsutövning.

⁶ [Regeringens proposition RP 58/2016 rd](#), Kapitel 3 Beredningen av propositionen

⁷ [Regeringens proposition RP 58/2016 rd](#), Kapitel 2 Propositionens konsekvenser

Rädda Barnen noterar att enligt 74 § i rikets tobakslag är det förbjudet att använda rökfria tobaksprodukter i lokaler eller på utomhusområden som används av daghem eller läroanstalter som ger förskoleundervisning, grundläggande utbildning, yrkesutbildning eller gymnasieutbildning och inte heller på utomhuslekplatser. I finska regeringens proposition RP 38/2024 rd föreslås ytterligare att användningen av rökfria nikotinprodukter ska vara förbjuden i lokaler och på utomhusområden som används av daghem eller läroanstalter som ger förskoleundervisning, grundläggande utbildning, yrkesutbildning eller gymnasieutbildning och på utomhuslekplatser. Enligt finska regeringens proposition medför användningen av rökfria nikotinprodukter (eller rökfria tobaksprodukter) inte likadana negativa effekter på andra människors hälsa som rökning, men trots detta är det motiverat att användningen av rökfria nikotin- och tobaksprodukter ska vara förbjudna särskilt i utrymmen som är avsedda för barn och unga. Enligt propositionen: "förbuden mot användning av rökfria nikotinprodukter, liksom det förbud mot innehav som gäller personer under 18 år, förbättrar dock läroanstalternas anställdas och andra vuxnas möjligheter att ingripa mot ungas användning av tobakssurrogat" samt att genom användningsförbudet på utomhuslekplatser kan man "åtminstone i viss mån minska att giftiga nikotinpåsar hamnar på områden som särskilt är avsedda för småbarn. På så sätt kan risken för livshotande nikotinförgiftningar minskas."⁸

Rädda Barnen rekommenderar starkt att landskapsregeringen förbjuder användningen av rökfria nikotin- och tobaksprodukter i utrymmen som är avsedda för barn och unga.

Neutrala förpackningar

Rädda Barnen stödjer landskapsregeringens förslag att detaljhandelsförpackningar för tobaksprodukter, elektroniska cigaretter, påfyllningsbehållare och rökfria nikotinprodukter i fråga om märkningar eller annan utformning inte ska få skilja sig från detaljhandelsförpackningarna för andra motsvarande produkter och att förpackningarna inte ska få användas för att främja försäljningen av produkterna.

Rökfria nikotinprodukter

Rädda Barnen stödjer landskapsregeringens förslag att reglera rökfria nikotinprodukter i lagstiftningen genom en åldersgräns på 18 år för inköp och innehav ifall rökfria nikotinprodukter måste tillåtas överhuvudtaget.

Enligt Hälsa i skolan 2023 är användningen av nikotinpåsar *då och då* eller *dagligen* vanligare på Åland än i Finland i alla åldersgrupper, särskilt bland studerande på andra stadiet. I åk 8-9 och i gymnasiet på Åland använder ca 9% av ungdomar nikotinpåsar och i yrkesgymnasiet är siffran 24%. Särskilt stor skillnad i siffrorna mellan Åland och Finland finns när det gäller pojkar i åk 8-9 (15% på Åland, 10,7% i hela landet), pojkar och flickor i gymnasiet (pojkar: 14,3% på Åland, 7% hela landet; flickor: 5,6% på Åland, 2,3% hela landet) samt flickor i yrkesläroanstalter (26,7% Åland, 8% hela landet).⁹ I finska regeringens proposition framhålls: "Det bör noteras att enkäten Hälsa i skolan 2023 genomfördes samtidigt som Säkerhets- och utvecklingscentret för

⁸ [Regeringens proposition RP 38/2024 rd](#), Konsekvenser för barn och unga

⁹ Hälsa i skolan, 2023: https://public.tableau.com/shared/P5DJDZ4XC?:display_count=n&:origin=viz_share_link

läkemedelsområdet ändrade sin tolkning av hur läkemedelslagen ska tillämpas på nikotinpåsar. Det kan antas att användningen av nikotinpåsar har ökat något bland de unga sedan enkäten Hälsa i skolan genomfördes.”

Enligt lagförslaget kan det antas att risken att barn och unga blir nikotinberoende minskar genom att de skyddas från möjligheten att köpa dessa produkter. Det står i lagförslagets kapitel 5.3. *Konsekvenser för barn och unga*: ”Att rökfria nikotinprodukter regleras i lagstiftningen kan dock medföra en risk för att dessa blir en inkörsport till mer omfattande beroende av nikotin, tobak eller andra beroendeframkallande ämnen.” **Rädda Barnen önskar** att det tydliggörs vad landskapsregeringen menar med den meningen.

I finska regeringens proposition RP 38/2024 rd framkommer att i riket föreslogs år 2023 att införsel och försäljning av nikotinpåsar skulle förbjudas på motsvarande sätt som idag gäller för tobakssnus. Enligt RP skulle man genom det ”sannolikt i betydande grad ha kunnat minska till exempel risken för livshotande nikotinförgiftningar hos småbarn samt motverka den utveckling som leder till att nikotinpåsar blir en ny inkörsport till nikotinberoende för barn och unga. Inte heller detta alternativ skulle dock ha kunnat eliminera alla risker för folkhälsan, eftersom de strikta bestämmelserna hade kunnat uppmuntra till olaglig import av produkter. Genom de ovan beskrivna bestämmelserna hade man inte heller kunnat bevara nikotinpåsar som ett tillräckligt lockande alternativ till snus och därigenom sträva efter att bekämpa brottslighet i anslutning till snus.”¹⁰ Vi antar att också i landskapsregeringens lagförslag menas att det finns en risk att rökfria nikotinprodukter blir en inkörsport till mer omfattande beroende av nikotin för unga om de regleras i lagstiftningen istället för att förbjudas helt på Åland. **Rädda Barnen rekommenderar att landskapsregeringens överväger i lagförslaget** ifall rökfria nikotinprodukter kan förbjudas helt på Åland, särskilt med tanke på barns rätt att skyddas mot skadliga ämnen. Det nämns i lagförslaget att Belgien och Nederländerna har förbjudit rökfria nikotinprodukter i den nationella lagstiftningen.

I lagförslaget står det att: ”Användning av nikotinpåsar under graviditet ökar risken för ett flertal graviditetskomplikationer till exempel havandeskapsförgiftning, för tidig födsel och dödföddhet.” **Rädda Barnen önskar** att det tydliggörs på vilket sätt det säkerställs att information om nikotinpåsarernas risker under graviditet når alla gravida på Åland.

Tillåtna smaker

Landskapsregeringen föreslår att Ålands ska följa rikets förslag och tillåta rökfria nikotinprodukter som har en karakteristisk doft eller smak av mentol, mint, te, ingefära, rosmarin eller trä, som används för att göra produkten mer lockande. **Rädda Barnen ställer** frågan om inte att tillåta att nikotinpåsar görs mer lockande går emot tobakslagens syfte ”att begränsa det för hälsan skadliga bruket av tobaksprodukter och relaterade produkter”.

¹⁰ [Regeringens proposition RP 38/2024 rd](#), 5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

I lagförslaget nämns att mentol och mint är de huvudsakliga smakämnen i nikotinpåsar i dag och att smaken av te, ingefära, rosmarin och trä bedöms inte vara särskilt lockande för minderåriga. I finska regeringens proposition RP 38/2024 rd nämns det uttryckligen att: "de karakteristiska dofterna och smakerna, inklusive mentol och mint, i och med det nuvarande tobaksdirektivet förbjöds i fråga om vissa tobaksprodukter framför allt på grund av att de konstaterats vara lockande i synnerhet för ungdomar. Smakerna mentol och mint i nikotinpåsar kan också antas intressera barn och unga."¹¹ **Rädda Barnen rekommenderar starkt** att Åland förbjuder smakerna i nikotinpåsar som redan konstaterats vara lockande i synnerhet för ungdomar och vill påminna att det är svårt att tydligt avgöra vilka smaker som exakt kan intressera barn och unga, därför borde alla smakämnen som gör nikotinpåsar mer lockande förbjudas.

Tillåten nikotinmängd i nikotinpåsar

Landskapsregeringen föreslår även ett förbud mot försäljning av nikotinpåsar som innehåller mer än 10 mg nikotin per påse. Enligt lagförslaget: "Det innebär att det finns en gräns för högsta möjliga mängd nikotin per påse för att minimera nikotinet direkta toxiska effekt (framför allt för barn vid förtäring), hälsoskadliga effekt och risken för beroendeutveckling." **Rädda Barnen noterar** att den föreslagna nikotigränsen på 10 mg nikotin per påse är bättre än rikets förslag på nikotigränsen på 16,6 mg/påse.

Enligt Ålands folkhälsost strategi (s.108): "Nikotin är kraftigt beroendeframkallande. Hos en del personer sker utvecklingen av ett nikotinberoende mycket snabbt. Hjärnan hos barn och ungdomar är särskilt känslig för nikotinet beroendeframkallande egenskaper. Nikotin kan orsaka akut förgiftning, särskilt vid förtäring. En dos på omkring 0,5-1 mg per kg kroppsvikt är dödlig för människor. Barn är därför särskilt känsliga." I finska regeringens proposition RP 38/2024 rd nämns att "Beräknat enligt vissa uppskattningar kan dock en nikotinpåse innehållande 16,6 milligram nikotin, om påsen förtärs, döda ett barn som väger drygt 30 kilogram." **Rädda Barnen vill att landskapsregeringen tydligt beskriver** i lagförslaget varför de valt att begränsa nikotinmängden på 10 mg/påse och ifall nikotinpåse innehållande 10 mg nikotin kan i såfall vid förtäring döda ett barn som väger drygt 20 kilogram. Vi vill lyfta fram att Finlands barnombudsman har rekommenderat att ifall man måste tillåta försäljning av nikotinpåsar så borde nikotinmängden begränsas på 4 mg. Enligt barnombudsmannen var 4 mg begränsningen i nikotineläkemedel som används för att sluta röka innan Fimeas beslut år 2023 att nikotinpåsar inte längre ska klassificeras som läkemedel.¹² **Rädda Barnen rekommenderar starkt** att landskapsregeringen överväger lägre tillåten nikotinmängd, särskilt för att skydda små barn från akuta och även livshotande förgiftningar.

Förbud mot produkter som skapar en karakteristisk doft eller smak

Landskapsregeringen föreslår att produkter vars syfte är att skapa en karakteristisk doft eller smak i tobaksprodukter och relaterade produkter samt rökfria nikotinprodukter ska förbjudas, så som smakkort, smakvätskor eller smakspray, smakfilter, smaksatta cigarettapper och liknande produkter som är avsedda att ge

¹¹ [Regeringens proposition RP 38/2024 rd](#), Konsekvenser för barn och unga

¹² https://lapsiasia.fi/-/laps_lausunto_stv_he382024vp

produkten en karakteristisk doft eller smak. **Rädda Barnen stödjer** landskapsregeringens förslag.

Minimiåldern för försäljning

Landskapsregeringen föreslår att minimiåldern för försäljning av tobak höjs till 18 år utan undantag. Det är en ändring från att nu får en person som fyllt 15 år sälja tobak och relaterade produkter under tillsyn av en person som fyllt 18 år. I lagförslaget framkommer dock inte vad denna ändring får för konsekvens. Hur många minderåriga arbetar de facto i kassan i dag?

I lagförslaget konstateras att:

”Att ytterliga skärpa åldern för försäljning av tobaksprodukter för dem som är 15-17 år, torde förbättra arbetsmiljöförhållandet. Då 15-17 åriga ungdomar inte längre föreslås ha laglig rätt, under tillsyn av en över 18 år person att sälja tobaksprodukter, minskar också risken att försäljning sker från en ung person till en annan på grund av social inverkan. En sänkning av åldersgränsen för försäljning av tobaksprodukter kan medföra att antalet arbetsplatser inom servicenäringen minskar för den som är under 18 år.

Att höja minimiåldern för försäljning av tobak till 16 år skulle överensstämma med de bestämmelser som finns för åldersgräns vid alkoholförsäljning. En höjning av åldersgränsen till 18 år vid försäljning av tobak skulle ytterligare uppmärksamma riskerna med tobak och relaterade produkter och minska risken för arbetsmiljöolägenheter som kan uppstå i samband med försäljning av tobaksprodukter. Av ANDTS-programmet framgår att minderåriga på Åland köper egna tobaksprodukter från detaljhandeln i större utsträckning än minderåriga i andra regioner. Det kan därför finnas skäl att se över de bestämmelser som reglerar försäljning. Det kan antas att en person i samma ålder som den minderåriga som önskar köpa tobak inte har tillräcklig motståndskraft att neka en annan minderårig att köpa tobak eller relaterade produkter. Landskapsregeringen konstaterar att en bestämmelse om en minsta åldersgräns för försäljning av tobak som överensstämmer med åldersgränsen för inköp av tobak och relaterade produkter, det vill säga 18 år utan undantag är motiverad.”

Rädda Barnen menar att resonemanget överensstämmer med föreningens tidigare remissvar i temat: Det du inte får bruka ska du heller inte sälja (eller hantera). Samtidigt vill lyfta fram utmaningen för unga under 18 år att hitta arbete. Här välkomnas kompensatoriska insatser för att öka chansen till sommarjobb så som skedde år 2020-2022 med LR:s projekt ”Sommarpraktikanter”.
